

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران
"بفکر تالابها برای مردم، مردم برای طبیعت"

مفهوم پرداخت

برای خدمات اکوسیستم

Pes

گردآوری:

دفتر طرح حفاظت از تالاب های ایران

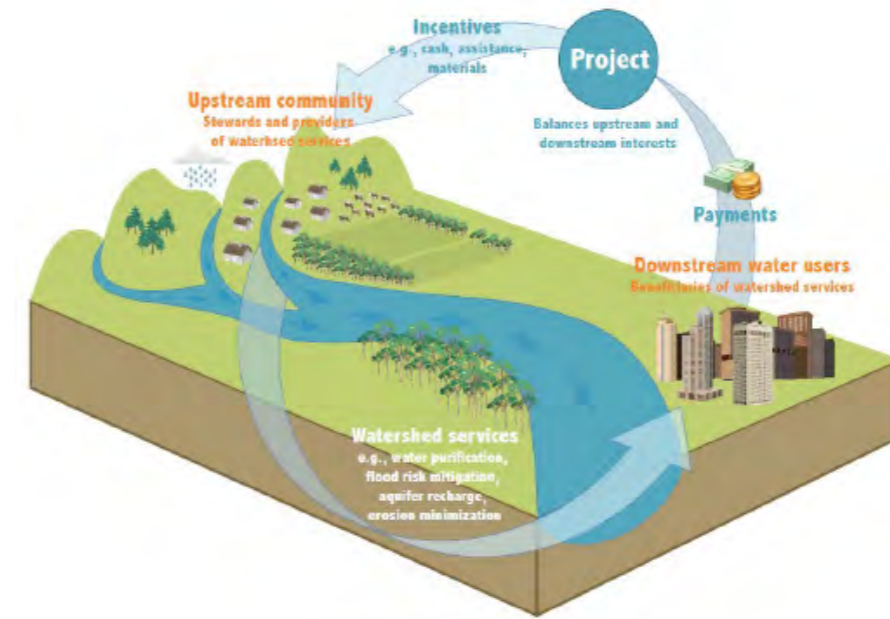
پرداخت برای خدمات اکوسیستم یا PES اصطلاحی تخصصی است که برای توصیف طیفی از طرح‌های نوآورانه به کار می رود که در آن سرمایه گذاران و یا استفاده کنندگان از خدمات طبیعی، به ارائه دهندگان این خدمات پرداخت هایی انجام داده و از آنها حمایت مالی به عمل می آورند.

در مکانیسمی که به عنوان PES طبقه بندی می شود باید دو ویژگی وجود داشته باشد :

© PES متضمن پرداخت مستقیم از طرف ذی نفعان به فراهم کننده خدمات بهبود یافته اکوسیستم است.

© ماهیت تعاملات باید داوطلبانه باشد. (مشارکت کنندگان از طرف قانون وادار به معامله نمی شوند).

ایده اصلی پرداخت برای خدمات اکوسیستم این است که کسانی که خدمات اکوسیستم را ارائه می نمایند باید بابت آن به آنها پرداخت صورت گیرد. بنابراین پرداخت برای خدمات اکوسیستم فرصتی برای قیمت گذاری خدمات اکوسیستم که قبلاً قیمتی نداشتند مانند بهبود شرایط اقلیمی، تنظیم کیفیت آب و ایجاد زیستگاه برای حیات وحش با قیمت مناسب فراهم می کند و به این ترتیب این خدمات می توانند وارد مناسبات اقتصادی گردند.

اکوسیستم در جای دیگر نشود.

تعیین حالت پایه قبل از اجرای یک برنامه PES ضروری است چرا که باید مشخص شود که چنانچه برنامه PES اجرا نشود وضعیت ارائه خدمات اکوسیستمی به چه صورت خواهد بود. این امر در عین حال برای تعیین میزان بیشینه نگری برنامه نیز ضروری است.

© ساختار طرح پرداخت برای خدمات اکوسیستم

چهار گروه اصلی که به طور معمول در یک طرح پرداخت برای خدمات اکوسیستم درگیر هستند عبارتند از:

خریداران: بهره مند از خدمات اکوسیستم که مایل به پرداخت هزینه برای حفاظت افزایش و یا بازسازی آنها هستند.

فروشندهگان: که خدمات محیط زیستی مورد نظر خریداران را به آنها ارائه می کنند.

واسطه‌ها: که می تواند به عنوان عامل ارتباط خریداران و فروشندهگان بوده و در طراحی و اجرای طرح کمک کند.

ارائه دهندگان دانش: این گروه شامل کارشناسان مدیریت منابع، متخصصان ارزشگذاری، کارشناسان کاربری اراضی، مشاوران کسب و کار و حقوقی که می تواند دانش ضروری توسعه طرح را فراهم کنند.

© اصول پایه‌ای PES

پرداخت برای خدمات اکوسیستم بر اساس اصل «پرداخت توسط ذی نفع» بنا نهاده شده است به جای آنکه «اصل پرداخت توسط آلوده کننده» را در نظر داشته باشد. اجرای طرح پرداخت برای خدمات اکوسیستم بدون رعایت اصول پایه آن امکان پذیر نخواهد بود. این اصول که به شرح زیر است، سبب می شود تا با رعایت آنها امکان موفقیت طرح بیشتر گردد.

♦ **داوطلبانه بودن:** ذی مدخلان یک طرح PES داوطلبانه وارد طرح می شوند.

♦ **پرداخت توسط ذی نفعان:** پرداخت ها

توسط افراد ذینفع از این خدمات پرداخت

می شود. افراد عادی، انجمن ها، کسب و کارهای تجاری و یا دولت بابت استفاده از خدمات مختلف اکوسیستم میتوانند در این گروه ذینفع قرار بگیرند.

♦ **پرداخت مستقیم:** پرداخت به طور مستقیم به ارائه دهندگان خدمات اکوسیستم و یا نهایتاً از طریق یک واسطه یا کارگزار انجام می گیرد.

♦ **بیشینه نگری:** پرداخت ها برای کنش هایی صورت می گیرد که ورای اقداماتی باشد که مدیران اراضی و دیگران می بایست انجام دهند (تامین کنندگان نباید قوانینی مثل رفع الزامات آلوده کننده را جبران کنند).

♦ **اطمینان از تداوم:** برنامه های مدیریتی که بابت آنها پرداختهای ذی نفعان صورت میگیرد نباید قابل برگشت باشد تا امکان ارائه خدمات مستمر وجود داشته باشد

♦ **مشروط بودن:** پرداخت ها مشروط و بسته به ارائه مزایای خدمات زیست محیطی است.

♦ **اجتناب از کسری:** به این معنی است که تضمین خدمات اکوسیستم در یک محل منجر به از دست دادن و یا تخریب خدمات